tiæ; *L.* Nemo 2. *de Officio Magistri Officior. lib.* Tyrones 4. *Cod. de Tyronib.* Cyriac. *controvers.* 201. *num.* 44. Seraphin. *decis.* 326. *num.* 3. Pignatell. *tit.* 6. *consult.* 67. *num.* 1. ubi refert, quod id resolvit S. R. Cong. *in Maceratenti præcedentiæ*, referente Eminentissimo Sacchetto, atque habetur in Statuto Cleri Romani *c.* 2 §. 6.

84 Quilibet autem Parochus in propria ecclesia omnibus aliis Parochis præcedit, excepto Capitulo Cathedralis, quia secluso hoc casu de interventu Capituli Cathedralis respectu præcedentiæ quilibet in domo sua regulariter dicitur major; *L.* Nihil omnino 4. & *ibi* Glossa final. *Cod. de Palatinis sacrar. largition.* & expresse cum aliis Rota *recent. part.* 1. *decis.* 616. *num.* 3. Rectores autem ecclesiarum in propriis ecclesiis dicuntur esse in propria domo; *cap.* Duo 23. *quæst.* 4. Abbas *in cap.* Venerabilem, *de elect. num.* 19. cum aliis relatis per Gonzal. *ad Re-*
85 *gul.* 8. *gloss.* 6. *num.* 102. Quinimmo in ea sunt Reges, & Imperatores: unde etiam Rex existens in aliena domo, debet cedere domino, ut notat Decian. *Consil.* 77. *num.* 12. & 13. *volum.* 2. Solorzan. *in allegat. pro supremo Consil. Indiar. super præcedent. num.* 92. Besold. *dissert. de præcedent. cap.* 3. *n.* 15. & expresse Pignatell. *tom.* 3. *cons.* 18. *num.* 14. Vide tom. 8. in Appendice Decreta S. C. Concil. in *Maceratem, Jurium parochialium in respons. ad* 6. & 7. *dub.*

86 Prior enim in propria ecclesia, etiamsi sit aliis Parochis inferior, dicitur pro se habere jutis assistentiam in præcedendo ceteris aliis, ad text. *in cit. L.* Nihil omnino *Cod. de Palat. Sacr. largit.* & *ibi* etiam Glossa final. Decian. *consil.* 69. *num.* 12. & *sequent. volum.* 2. & Rota *in Calaguritana præeminentiarum de victoria* 16. *Novembr.* 1591. *coram Penia*; Abbas *in cap.* Postulatis *num.* 8. *de concess. Præbend.* Geminian. *in cap. A collatione n.* 7. *de appellat.* Put. *decis.* 104. *num.* 4. 5. & 6. *l.* 3. *in correct.* allegat. à Rota *recent. part.* 5. *tom.* 4. *decis.* 3. *num.* 6. & 27. Et ita expresse resolvit Sacr. Rit. Congregat. *in Asculana* 23. *Maii* 1641. apud Pignatell. *tom.* 7. *consult.* 46. *num.* 6. ubi expresse dicit, quod prædicta eo magis locum habent in ecclesia propria, etiamsi Parochus alter sit dignior, citans ad id Abbatem Gonzal. & Gratian. & asserens id sæpius declarasse eamdem *Sac. Cong. Rit.* Et ad hoc facit etiam, quod nec Episcopo extra suam ecclesiam, & diœcesim conveniunt ea, quæ proprio Episcopo in sua ecclesia, & diœcesi debentur, ut declaravit eadem Sacra Rituum Congregat. *in Policastren.* 21. *Augusti* 1694. his verbis: " Episcopo extra suam "diœcesim, & in loco in quo non habet jurisdic-"tionem, non conveniunt ea quæ proprio Episcopo "in sua ecclesia, & diœcesi debentur. " Sic apud Pignatell. *tom.* 3. *consult.* 54. *num.* 3.

87 Attendenda tamen semper in his legitima consuetudo, quæ in materia præcedentiæ inducitur per decem annos eaque præscribitur, Cyriac. *controv.* 201. *num.* 169. Pignatell. *tom.* 6. *consult.* 67. *num.* 5. cum pluribus ibi allegatis. Rota *in Mutinensi præcedentiæ* 25. *Junii* 1683. *part.* 5. *recentior. dec.* 483. *num.* 1. Etiamsi sit contraria juris dispositioni, cum ipsa habeatur pro jure, & prævaleat etiam ipsi jurl. Cyriaci *loc. cit. num.* 171. Seraphin. *decis.* 964. *n.* 1. Gregor. *decis.* 224. *num.* 2. Sperell. *decis.* 36. *n.* 4. Pignatell. *loc. cit. num.* 3. Et Rota *in dict. Mutinen.* accedente præsertim scientia, & patientia adversarii. Greg. *decis.* 417. *num.* 2. Coccin. *decis.* 26. *num.* 3. & *decis.* 31. *num.* 6. apud Post. *de manutent.* Pignatell. *loc. cit. num.* 3. Rota *recent. part.* 2. *dec.* 716. *num.* 3. quæ consuetudo nec interrumpitur per reclamationem, qua quis succubuit. Rota *recent. p.* 4. *tom.* 2. *decis.* 214. *num.* 2. & 3. & *part.* 29. *tom.* 1.
88 *decis.* 99. *num.* 10. & *sequent.* Et actus quamvis unicus tribuit quasi possessionem manutenibilem in materia præcedentiæ Rota *recent. part.* 11. *decis.* 320. *num.* 14. & *part.* 14. *decis.* 148. *num.* 8. Præsertim constito de bono jure, Rota *recent. part.* 17. *decis.* 156. *num.* 13. Licet secus sit, ubi actus sit æquivocus. Rota *recent. part.* 11. *decis.* 320. *n.* 32.

Parochus loci, ubi quis obiit, cadavet associans semper habet præcedentiam supra alios, quoadusque est intra limites Paroeciæ suæ. *Instit. ecclesiastic.* 105. §. 54.

☞ Consuetudinem utramque paginam facere in 89
subjecta materia præcedentiæ, proverbii loco dici solet.

Nihilo tamen minus gravis est quæstio, an sit ser- 90
vanda consuetudo, per quam minus dignus præfertur magis digno? Varii in varias abierunt sententias: Rota vero processit hac cum distinctione, ut si agatur de præferendo minus dignum magis digno *in omnibus actibus*, stati minime debeat huic consuetudini; sin vero res sit de prælatione minus digni magis digno *in aliquibus tantummodo actibus*, recedi haud possit ab hac consuetudine. Vide Decisiones *in Capuana, seu Casertana Processionum super præcedentia* 10. *Martii* 1743. §. 8. *cor. bon. mem. de Vais*, & 17. *Junii* 1746. §. 8. *Eminentiss. Elephant.* ubi quod procedit cum sit triginta vel quadraginta annorum, & maxime si centenaria immemorabilis sit consuetudo.

Sed dubitari non immerito potest, an hæc distinc- 91
tio locum sibi vindicare queat, ubi ex dispositione expressa Ritualis, vel Cæremonialis Episcoporum, magis dignus obtinere debeat præcedentiam supra minus dignum in actu particulari? Sacrum Tribunal 92
Rotæ etiam in hoc casu admittere videtur mox dictam distinctionem in mox allegatis decisionibus; Sed præter causæ illius necessitatem: nam ut habet *decisio diei* 17. *Junii* 1746. §. 7. præcedentia in illo casu non descendebat ex Rituali, vel Cæremoniali. Magis arridet sententia eorum, qui hoc in casu tenent, servandam haud esse consuetudinem, ex decreto irritante, quo munitæ sunt constitutiones confirmatoriæ Ritualis, & Cæremonialis; Sperell. *decis.* 179. *n.* 34. & *plur. seq.* Confer & Clericat. *de benefic. disc.* 68. *n.* 6. & *plur. seq.*

De præcedentia, ubi res postulat, consule Jaco- 93
bum Gothofredum de jure præcedentiæ, *qui accuratissime de ea agit.* ☞

PRÆCEPTUM. Vide *verb.* Lex *art.* 1. *à n.* 16. *ad* 18.

PRÆDICARE, PRÆDICATOR.

SUMMARIUM.

1 *Prædicare tenentur Episcopi, & hoc est præcipuum eorum munus, ac per se, vel per alios in casu legitimi impedimenti id facere debent.*

2 *Item prædicare tenentur Parochi per se, vel per alios.*

3 *Immo Parochi, si ab Episcopo moniti trium mensium spatio suo prædicandi muneri defuerint, possunt ad id per censuras compelli, seu per alias pœnas arbitrio ipsius Episcopi & etiam per subtractionem fructuum Beneficii, alteri, qui id præstet, persolvendorum.*

4 *Prædicandum est per annum saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festis; Tempore autem jejuniorum Quadragesimæ, & Adventus Domini quotidie, vel saltem tribus diebus, si ita oportere duxerint Episcopi. Et prædicator dicit salutationem Angelicam semper, non vero Regina Cœli, etiam tempore paschali.*

5 *Per ly* Tempore jejuniorum *intelligitur solummodo tempus Quadragesimæ, & Adventus, non autem tempus Vigiliarum.*

6 *Relinquitur arbitrio Episcoporum, an tempore Quadragesimæ & Adventus quotidie, vel tribus diebus in hebdomada, vel minus illis tribus diebus prædicetur.*

7 *Prædicationis tempore in ecclesiis separanda sunt loca virorum, & mulierum saltem per velum.*

8 *Concionandum est Judæis semel in hebdomada, qui tenentur ad concionem accedere.*

9 *Prædicationem in Ecclesia omnes possunt audire, Gentiles, Judæi, & Hæretici.*

10 *Prædicationis tempore interesse tenentur Episcopi non impediti Clerici, & alii ejusdem ecclesiæ.*

11 *Unde potest Episcopus statuere, ne Canonici & alii de Capitulo discedant ab ecclesia tempore concionis, & quod illi intersint quotidie sub pœna amissionis distributionum illius diei, in qua defuerint.*

12 *Prædicationis tempore non potest in ecclesia dici missa.*

13 *Prædicationis tempore prohibiti sunt populi stare otiosi in foro, seu in platea.*

14 *Non est prædicandum de nocte, sed tempore præscripto ab Ordinariis; unde nulla concio, neque passionis Dominicæ debet fieri de nocte.*

15 *Si concio habeatur tempore missæ, debet haberi statim post* Evangelium *vel post* Credo, *si in dicta missa tali die dicatur; Quod si Celebrans ipse concionetur deposita casula, & manipulo, sedet ad Cornu Evangelii, vel ascendit Cathedram: Si quis tempore missæ sit concionaturus coram Episcopo loci circa initium Evangelii genuflexus petit ab illo Benedictionem per* Jube Domine benedicere *osculata Episcopi manu, postmodum Cathedram ascendit, & de more concionatur.*

16 *Prædicator, si concionetur, dum est expositum SS. Sacramentum, stat nudo capite.*

17 *Prædicare non possunt Laici cujuscumque sint Ordinis, & professionis.*

18 *Immo Laici prædicantes subjacent excommunicationi, & nisi quam citius resipuerint, alia competenti pœna sunt plectendi.*

19 *Et à fortiori prædicare nequeunt mulieres.*

20 *Potest tamen prædicationis munus ab Episcopo committi etiam Clerico, qui non sit in Sacris Ordinibus constitutus.*

21 *Regulariter vero facultas prædicandi non conceditur nisi Sacerdotibus; vel saltem constitutis in Ordine Diaconatus.*

22 *Episcopus potest prædicare in quacumque ecclesia, etiam Regulari suæ diœcesis, nec ab ullo potest impediri, aut prohiberi.*

23 *Non potest tamen prædicare extra diœcesim suam sine licentia Ordinarii loci.*

24 *Episcopo prædicanti per se ipsum in sua ecclesia, cum ex proprio munere ad id teneatur, minime licet etiam prætextu paupertatis prætendere sibi præstari eleemosynam solitam dari prædicatoribus ab Universitate electis.*

25 *Quando ipsemet Episcopus prædicat, silere debent alii Concionatores, illisque poterit præcipere, ut eo tempore à prædicatione se abstineant.*

26 *Possunt tamen parochi per se ipsos inter missarum solemnia sermonem habere, etiam quando Episcopus ipse prædicat.*

27 *Parochi, si per se velint munus prædicationis obire, non debent impediri.*

28 *Immo tempore Quadragesimæ possunt de mane in suis ecclesiis prædicare, non obstante consuetudine, quod in sola Matrice, vel alia Ecclesia concionetur.*

29 *Parocho per se ipsum concionanti in sua Ecclesia, cum ex proprio munere ad id teneatur, minime licet prætextu cujuscumque paupertatis prætendere præstari eleemosynam solitam dari prædicatoribus ab Universitate electis.*

30 *Parochi prohibentur in suis Ecclesiis admittere Concionatores ab Ordinario non approbatos, etiamsi prædicare vellet aliquis Episcopus.*

31 *Possunt tamen Parochi dare licentiam alicui viro docto, & moto etiam Regulari ut his vel ter concionetur in suis Ecclesiis sine Episcopi approbatione.*

32 *Et à fortiori possunt, immo debent Parochi, concedere approbatis ab Ordinario licentiam prædicandi in suis Parochiis.*

33 *Approbare Prædicatores spectat ad Episcopum, licet electio spectaret ad alios.*

34 *Unde Prælatus exemptus inferior Episcopo, qui non habet Territorium separatum cum vera qualitate* Nullius, *non dat licentiam, neque benedictionem prædicatoribus, qui prædicare debent in locis suæ Jurisdictionis, sed ista facultas spectat ad Episcopum, in cujus diœcesi locus exemptus existit.*

35 *Hinc ad Episcopum spectat dare benedictionem Concionatori, qui prædicare debet in ecclesia Conventuali Ordinis Militaris Sancti Stephani.*

36 *Item ad Episcopum diœcesanum spectat dare licentiam & benedictionem Prædicatoribus, qui debent prædicare in Ecclesiis prioratuum Religionis Hyerosolimitanæ non habentium territorium separatum cum Jurisdictione quasi episcopali, & vera qualitate* Nullius.

37 *Ordinarius debet eligere Prædicatores, nisi in contrarium sit consuetudo ab immemorabili.*

38 *Electio tamen Prædicatoris in sua cathedrali spectat ad solum Episcopum; nulla habita ratione consuetudinis, etiam immemorabilis, quæ competeret Capitulo, seu Episcopo cum Capitulo, vel de consilio Capituli.*

39 *Unde Capitulum in electione Prædicatoris pro ecclesia cathedrali nihil potest.*

40 *Si Civitas, seu Universitas sit in possessione nominandi Prædicatorem pro cathedrali cum onere solvendi eleemosynam, debet manuteneri in tali possessione; At si Episcopus vellet Jus nominandi sibi vindicare (prout vere potest) non posset eamdem ad solutionem cogere, sed teneretur de proprio expensas, & eleemosynam subministrare.*

41 *Nec in tali casu Pensionarii mensæ episcopalis contribuere tenentur ad dictam eleemosynæ taxam, seu Prædicatoris manutentionis expensas.*

42 *Et dato, quod Episcopus ab exercitio Jurisdictionis pro aliquo tempore suspendatur, & detur ei Vicarius Apostolicus, adhuc retinet Jus talis electionis.*

43 *Consuetudo immemorabilis nominandi, vel præsentandi Prædicatorem Episcopo pro Ecclesiis inferioribus non est sublata: unde si Communitas, vel Dominus loci temporalis nominat Prædicatorem, & solvit eleemosynam, consuetudo hujusmodi servanda est.*

44 *Item si Episcopus consuevit eligere, & Communitas solvere, talis consuetudo servanda est.*

45 *Si autem Communitas, vel Dominus loci temporalis nominat, & non solvit eleemosynam tunc*

tunc nisi consuetudo esset immemorabilis, & probata, posset, & deberet Episcopus hoc Jus impugnare, & sibi vindicare deputando prædicatorem pro libito.

46 *Communitas dare debet Prædicatoribus mercedem dari solitam, nec potest ipsam imminuere, & reducere ad certam parvam quantitatem. Et an, & quando teneatur eis alimenta præstare?*

47 *Episcopus prætendens Communitatem teneri præstare eleemosynam pro Prædicatore Cathedralis, tenetur ipse probare consuetudinem immemorabilem.*

48 *Habentes jus nominandi Prædicatorem Quadragesimalem debent illum nominare, & præsentare Episcopo in termino à Synodo diœcesana præscripto; scilicet vel ante Festum Nativitatis D. N. J. C. vel duobus mensibus ante Quadragesimam, vel intra mensem Novembris; & si præsentatus fuerit rejectus, alium per totum mensem Decembris nominare, & præsentare, alias pro illa vice Jus amitterent, & ad Episcopum devolveretur, & solitam eleemosynam adhuc cogerentur solvere.*

49 *Si tamen nominatio, & præsentatio Prædicatoris fiat, re integra, paulo post terminum elapsum, admitti debet saltem ex gratia.*

50 *Item quando habentes jus nominandi nominaverunt, & præsentaverunt in tempore, si nominatus, & electus postea non vult, vel non potest illuc ire, non idcirco debent privari Jure suo sine culpa.*

51 *Nisi accideret in ultimis diebus ante Quadragesimam, quia tunc providebit Episcopus, nec Universitates habentes dictum jus recusare poterunt prædicatorem, vel ei eleemosynam solitam denegare.*

52 *Universitates, seu alii habentes jus nominandi Prædicatorem non possunt in suis Patentibus literis uti verbis* Eligimus, & deputamus, ac electum & deputatum declaramus, *sed debent uti verbis* Nominamus, & præsentamus.

53 *Hæc regula etiam procedit, quamvis nominatio Prædicatoris ad Generalem alicujus Religionis pertineret, quotiescumque non pro Religione, sed pro commoditate Universitatis quæ eleemosynam solvat, in Ecclesia Regulari Concio habenda sit.*

54 *Prædicator destinatus ab Episcopo defuncto, vel Electus à Rectoribus antiquis, prædicare debet, nec successores possunt alium eligere.*

55 *Turnus, seu circulus Concionum, ubi est in usu, debet observari.*

56 *Licet alternativa esset inter Universitatem, & Regulares.*

57 *At ubi non est in usu, non debet introduci.*

58 *Quando partes non sunt concordes, seu veritur lis inter Episcopum, & Communitatem, Sacra Cong. solet eligere Prædicatorem, vel præcipere, ut jam electus prosequatur sine præjudicio partium.*

59 *In quo casu tenetur Communitas, seu Universitas eleemosynam erogare.*

60 *Casu, quo Parochus velit per se ipsum prædicare, debet id intimare, & notificare iis, qui Jus nominandi Prædicatorem habent ante tempus præfixum ad faciendam nominationem: alias habentes tale jus possunt juxta consuetum libere nominare, & eorum nominatio, & præsentatio esset executioni demandanda.*

61 *Ubi adest consuetudo, quod non prædicetur, nisi in Cathedrali, vel Matrice, Episcopus potest prohibere, ne prædicetur in aliis Ecclesiis, etiam Regularium.*

62 *Excipiuntur tamen ecclesiæ parochiales, in quibus prædicatio Verbi Dei prohiberi non potest, si Parochus per se ipsum hoc munus adimpleat, cum ad id Parochus teneatur ex suo officio.*

63 *Episcopus prohibere potest Regularibus, ne aliquo die concionentur, ut totus populus conveniat ad Cathedralem.*

64 *Absque licentia Episcopi Prædicatores non possunt tempore Quadragesimæ, & Adventus, aliisque temporibus commendare in pulpito pauperes, & miserabiles personas.*

65 *Prædicatores etiam Regulares tenentur emittere professionem fidei, si ab Episcopo exigatur.*

66 *Episcopus examinare potest Prædicatores, etiam Regulares prædicare volentes in ecclesiis quæ suorum Ordinum non sunt.*

67 *Et Episcopus licentiam prædicandi semel iisdem Regularibus concessam, ob rationabiles causas licet occultas, prædicationem tamen concernentes, suspendere potest.*

68 *Non potest tamen Episcopus generatim prohibere Regularibus, quin in ecclesiis suorum Ordinum prædicent.*

69 *Prædicatores Regulares non possunt prædicare nequidem in ecclesiis sui Ordinis, nisi prius à suis Superioribus Regularibus fuerint examinati & approbati, & ab eis licentiam obtinuerint.*

70 *Insuper Prædicatores Regulares ut prædicent etiam in ecclesiis sui Ordinis, debent prius petere Benedictionem ab Ordinario.*

71 *Sufficit tamen, ut Regulares in ecclesiis sui Ordinis prædicare possint, quod Benedictionem ab Ordinario petierint, quamvis illam non obtinuerint.*

72 *Dummodo tamen Episcopus expresse non contradixerit.*

73 *Nec Episcopus tenetur significare Regularibus causam, ob quam contradicat eis, ne prædicent.*

74 *Prædicatores Regulares tenentur petere benedictionem ab Ordinario, etiam quando in quibusvis Oratoriis, sui Ordinis sermonem coram Populo vel in ecclesiis, aut ad crates monasteriorum monialium sibi subjectarum, licet clausis januis, nullus secularis ibi intersit, habere voluerit.*

75 *Hinc non possunt Regulares in propriis Oratoriis, vel in propriis Ecclesiis, ne quidem unum sermonem in eorum festis, etiam extra tempus Adventus, & Quadragesimæ, habere coram populo sine Benedictione Ordinarii.*

76 *Item Regulares, qui occasione recitandi Rosarium in suis Ecclesiis exponunt Sacra misteria, & faciunt pias exhortationes tenentur petere Benedictionem ab Ordinario loci.*

77 *Tempore Quadragesimæ, Adventus, & hujusmodi longi temporis continuate prædicandi, non est necesse, quod Prædicatores Regulares singulis diebus pro singulis Concionibus petant ab Ordinario benedictionem, sed sufficit, quod illam petant, & obtineant in principio.*

78 *Regulares ad prædicandum in ecclesiis non suorum Ordinum, nedum indigent benedictione, sed etiam licentia Episcopi ultra licentiam suorum Superiorum.*

79 *Et Episcopi gratis concedere debent licentiam prædicandi.*

80 *In locis diœcesis distantibus, & difficilis itineris, debet Episcopus aliquem deputare, qui*

qui det approbationem, & benedictionem.

81 *Regulares prædicare volentes in ecclesiis suorum Ordinum non spectat ad Ordinarium examinare, sed ad eorum Superiores.*

82 *Secus autem, si Prædicator sit Clericus Secularis etiam electus à Regularibus, vel si Regularis prædicare velit in ecclesiis aliorum Ordinum, etiam ab ipsis Regularibus electus.*

83 *Regulares nequidem in propriis ecclesiis possunt tempore Quadragesimæ, & Adventus, aliisque temporibus in pulpito pauperes, & miserabiles personas absque licentia Episcopi commendare.*

84 *Possunt tamen commendare propria monasteria.*

85 *Ac etiam possunt, dum prædicant in suis ecclesiis, recipere, & distribuere eleemosynas arbitrio suo, & commendare quemcumque locum pium ex iis, quæ Episcopus edixerit. At extra suas ecclesias, prout Episcopus voluerit. Ad commendandum vero Familias, seu personas particulares indistincte necessaria est licentia Episcopi.*

86 *Ad prædicandum Monialibus mitti potest quilibet Regularis, modo non alloquatur seorsim aliquam ex ipsis.*

87 *Etiam pro sermonibus spiritualibus ad crates.*

88 *Vel ad conferendum cum Monialibus sermonem de rebus spiritualibus, sive ad crates, sive ad collocutorium.*

89 *Regulares vero missi ad crates Monialium pro munere prædicationis obeundo peccant mortaliter, & incurrunt censuras, & pœnas, si sine expressa licentia ad colloquendum immediate post Concionem cum aliquibus, seu cum una tantum, omnibus aliis audientibus immisceant Sermones cum quæstionibus, vel dubiis spiritualibus, aut materiis ipsius Concionis.*

90 *Prædicatores regulares non acquirunt stipendium sibi, sed immediate monasterio.*

91 *Prædicatores non possunt allegare Doctores, & Auctores modernos, præsertim viventes.*

92 *Prædicatores non possunt publicare Indulgentias non publicatas per Ordinarios locorum.*

93 *Protonotarii extra numerum possunt concionari cum* mantelletta, & rochetto.

94 *Prædicatores debent salutare prius Capitulum, quam Magistratum.*

95 *Item Prædicatores debent salutare prius Canonicos, quam Gubernatorem Civitatis, sive absente, sive præsente Episcopo.*

96 *Prædicatores institui non debent, nisi sint ætatis triginta annorum, sintque graves, maturi, & docti.*

97 *Prædicatores tenentur prædicare Sacram Scripturam receptam à S. Ecclesia, & à Doctoribus Ecclesiæ approbatis sub pœna Excommunicationis Papæ reservatæ.*

98 *Prædicatores deviantes à communi sensu Patrum in exponendis Sacris Scripturis, sunt ab Ordinario corripiendi, & à Ministerio abjiciendi.*

99 *Prædicatores non debent obloqui de Magistratu, vel de Episcopo. Unde Prædicatores etiam Regulares obloquentes de Ordinario in sermonibus, quæ habent in Oratoriis, vel in propriis ecclesiis, possunt ab eodem Ordinario puniri.*

100 *Prædicatores non possunt redarguere aliquem expresso nomine in actu prædicandi sub pœna Excommunicationis Papæ reservatæ.*

101 *Prædicatores prædicantes scandala, aut errores in qualibet Ecclesia debent ab Episcopo removeri ab officio prædicandi, etiamsi sint exempti, & contra ipsos potest procedere prout de Jure.*

102 *Prædicatores non debent proponere quæstiones difficiles populo rudi.*

103 *Prædicari non potest tempus determinatum futurorum, ut Antichristi, vel Judicii, nec vanæ revelationes de his, vel aliis sub pœna excommunicationis Papæ reservatæ.*

104 *Prædicari non possunt novæ inspirationes, vel revelationes, nisi à Papa vel loci Episcopo sint examinatæ & approbatæ sub pœna excommunicationis Papæ reservatæ.*

105 *Prædicari non possunt dubia pro certis, neque apocrypha, neque comica, neque anilia, fabulæ, obscœnitates, aut quæ risum movent, sed quæ lacrymas.*

106 *Prædicari non possunt miracula nova nisi per Episcopum sint approbata.*

107 *Prædicari, aut imprimi non possunt sine licentia Sedis Apostolicæ miracula, gratiæ, beneficia &c. quæ præsumuntur accepta à Deo ad intercessionem alicujus mortui cum opinione Sanctitatis, nisi fuerit Canonizatus, vel Beatificatus.*

108 *Prædicari non possunt miracula, gratiæ &c. talis mortui non Canonizati nec Beatificati, sine tali licentia Sedis Apostolicæ sub pœnis Clericis secularibus privationis Officiorum, Suspensionis à Divinis, & administrationis Sacramentorum: Regularibus vero omnium officiorum, necnon vocis activæ, & passivæ.*

109 *Nobiles Fœminæ vulgo* Dame *prohibe- ur questuare in Civitatibus eleemosynam pro Concionatoribus.*

110 *Canonicus Theologus petita, & obtenta licentia à Capitulo potest concionari per alium.*

111 *Supplementa Auctoris*, ad n. 20.

121 *Addit. ex aliena manu.*

Prædicare tenentur Episcopi, & hoc est præcipuum 1
eorum munus, ac per se, vel per alios in casu legitimi impedimenti id facere debent. Concil. Trident. *sess. 5. cap. 2. de reform.* ibi: " Quia vero Christianæ Reipublicæ non minus necessaria est prædicatio Evangelii, quam lectio, & hoc est præcipuum Episcoporum munus, statuit, & decrevit eadem Sancta Synodus omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios Ecclesiarum Prælatos teneri per se ipsos, si legitime impediti non fuerint, ad prædicandum Sanctum Jesu-Christi Evangelium; Si vero contingerit Episcopos, & alios prædictos legitimo detineri impedimento, juxta formam Concilii veros idoneos assumere teneantur ad hujusmodi prædicationis officium salubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempserit, districtæ subjaceat ultioni. " *Et sess. 24. de reform. cap. 4.* ibi: " Prædicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est &c. " Concil. Mediol. *part. 1. de prædic. Verbi Dei*; ubi post multa de gravi obligatione Episcoporum prædicandi Verbi Dei subjungit: " Quod si levi de causa, aut quodam animi languore impediti non fecerint, sciant sibi prætermissi necessarii officii Judici Deo præcipue rationem esse reddendam; sin autem se interdum vere impeditos cognoverint, per viros idoneos ex præscripto ejusdem Concilii deligendos hoc munus studiosissime populo præstent." Unde in Episcopali consecratione cuilibet Episcopo dicitur: " Accipe Evangelium, vade prædica populo tibi commisso." Et ideo Apostolus hanc strictam, & gravem prædicandi in Episcopis obligationem agnoscens, tremens 1. *ad Corinth. cap. 6.* scribit: " Væ enim mihi si non evangelizavero."

Item prædicare tenentur Parochi per se, vel per 2
alios,

alios, Concil. Trident. *cit. sess.* 5. *de reform. cap.* 2. ibi: " Archipresbyteri quoque, Plebani, & qui-
»cumque parochiales, vel alias curam animarum
»habentes & ecclesias quocumque modo obtinent, per
»alios idoneos, si legitime impediti fuerint, diebus
»saltem Dominicis, & Festis solemnibus plebes sibi
»commissas pro sua, & earum capacitate pascant
»salutaribus verbis &c. " Concil. Mediolanens. *loc. cit.* Immo Parochi, si ab Episcopo moniti trium mensium spatio suo prædicandi muneri defuerint, possunt ad id per censuras compelli, seu per alias pœnas arbitrio ipsius Episcopi, & etiam per subtractionem fructuum Beneficii, alteri, qui id præstet, persolvendorum; textu expresso in Concilio Tridentino
3 *cit. sess.* 5. *cap.* 2. ibi: " Itaque ubi ab Episcopo
»moniti trium mensium spatio muneri suo defuerint,
»per censuras ecclesiasticas, seu alias ad ipsius Episcopi arbitrium cogantur, ita ut etiam, si ei sic ex-
»pedire visum fuerit, ex Beneficiorum fructibus al-
»teri, qui id præstet, honesta aliqua merces persol-
»vatur donec principalis ipse resipiscens Officium
»suum impleat. " Quomodo autem, & quando peccent Parochi in hoc deficientes? Vide *verb.* Parochus *art.* 2. *n.* 71. 72. & 73.

4 Prædicandum est per annum saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festis, Tempore autem jejuniorum Quadragesimæ, Adventus Domini quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus, si ita oportere duxerint Episcopi. Sic expresse Concil. Trid. *citata sess.* 24. *de reform. cap.* 4. Et Prædicator dicit salutationem Angelicam semper, non vero *Regina Cæli*, etiam tempore Paschali. Ita Cæremon. Episcop. *lib.* 1. *cap.* 22. §. 3. Merati *tom.* 1. *pag.* 2. *tit.* 6. *n.* 38. *vers. Postquam.*

5 Per ly *Tempore jejuniorum* intelligitur solummodo tempus Quadragesimæ, & Adventus, non autem tempus Vigiliarum. Sic decisum refert Barbosa *ad Concil. Trident. cit. sess.* 24. *de reformat. cap.* 5. *n.* 14. & *de offic. & potest. Episcop. part.* 3. *allegat.* 76. *num.* 30. ubi insuper addit decisum fuisse per dictum *cap.* 4. *Concilii Trident.* relinqui arbitrio Episcoporum, an tempore Quadragesimæ, & Adventus quotidie, vel tribus diebus in hebdomada, vel minus illis tribus diebus prædicetur; Dicit enim Concilium; *Si ita oportere duxerint.* Et de facto tempore Adventus solis Dominicis, & festivis diebus prædi-
6 cari solet, ut etiam Romæ practicatur, & tempore Quadragesimæ pluribus in locis solet prædicari solum tribus diebus in hebdomada, etiam in ecclesiis majoribus, & cathedralibus, & teste Barbosa *cit. alleg.* 76. *num.* 30. in Regno Portugalliæ singulis diebus per loci ecclesias distributis in Quadragesima, excepto Sabbato, prædicatur.

7 Prædicationis tempore in ecclesiis separata, seu distincta sint loca virorum, & mulierum. Concilium Mediolanens. *p.* 1. *tit. de prædicatione Verbi Dei*, ibi: " Concionis audiendæ causa loca virorum, & mu-
»lierum, si fieri potest, Episcopi cura distinguantur;
»Qui ad id exequendum idoneos aliquot viros adhi-
»beat, & à secularibus Magistratibus, si opus erit,
»auxilium petat." Unde omnes etiam Regulares tenere debent in concionibus velum divisivum mulierum à viris. Sacr. Congreg. Episcop. & Regul. *in Fanensi* 22. *Maij* 1609. apud Nicol. *in Floscul. verb.* Prædicator *num.* 20. & apud Pignatell. *tom.* 4. *cons.* 206. *num.* 72.

8 Concionandum est Judæis semel in hebdomada qui tenentur ad Concionem accedere. Gregorius XIII. const. 92. *incip.* Sancta Mater.

9 Prædicationem in ecclesia omnes possunt audire, Gentiles, Judæi, & Hæretici. Concil. Carthagin. IV. *cap.* 48.

10 Prædicationis tempore interesse tenentur Episcopi non impediti, Clerici, & alii ejusdem Ecclesiæ. Conc. Mediolanense 1. *part. tit. de Prædicatione Verbi Dei*; Unde potest Episcopus statuere, ne Canonici, & alii 11
de Capitulo discedant ab ecclesia tempore concionis, & quod illi intersint quotidie sub pœna amissionis distributionum illius diei, in qua defuerint. Sacr. Congregat. Episcop. *in Comens.* 16. *Maij* 1580. *in Castellanaten.* 20. *August.* 1602. & *Sacr. Cong. Concil. in Nicien.* 18. *Novembris* 1628.

Prædicationis tempore non potest in ecclesia dici 12
Missa. Concil. Coloniens. III. *tit. Censuræ cap.* 19. Concil. Mediolan. *part.* 1. *tit. de prædicat. Verbi Dei.* Prædicationis tempore prohibendi sunt populi 13
stare otiosi in Foro, seu in Platea. Concil. Treviren. *cap.* 10.

Non est prædicandum de nocte, sed tempore præ- 14
scripto ab Ordinariis. Concil. Mediolanens. 1. *part.* 1. *tit. de prædicatione Verbi Dei*; Unde nulla concio, neque Passionis Dominicæ debet fieri de nocte. Sac. Congregat. Episcop. & Regul. *in Castrensi* 20. *Martii* 1629. apud Nicol. *in Floscul. verb.* Prædicator *num.* 17. & apud Pignatell. *tom.* 4. *consul.* 206. *num.* 72.

Si Concio habeatur tempore Missæ, debet haberi 15
statim post Evangelium, vel post *Credo*, si in dicta Missa tali die dicatur; Rubricæ enim vetant ne habeatur post oblationem; Quod si Celebrans ipse concionetur, deposita casula, & manipulo, sedet ad cornu Evangelii, vel ascendit Cathedram. Si quis tempore Missæ sit concionaturus coram Episcopo loci, circa initium Evangelii genuflexus petit ab illo benedictionem per *Jube Domine benedicere*, osculata Episcopi manu; postmodum cathedram ascendit, & de more concionatur. Prædicator si concionetur, dum est 16
expositum SS. Sacramentum, stat nudo capite, ex decret. *Sacræ Congregationis Rit.* 16. *Februar.* 1630. ibi: *Nefiat concio coram SS. Sacramento in altari exposito capite tecto*, & habetur in instructione edita de mandato Clementis XI. ab Eminentissimo Urbis Vicario *die* 20. *Januarii* 1705. pro observandis in Oratione 40. horarum cum expositione SS. Sacramenti *num.* 22. quæ refertur sub *verbo* Eucharistia *n.* 64.

Prædicare non possunt Laici cujuscumque sint Or- 17
dinis, & Professionis; textu expresso *in cap.* Sicut 14. *de Hæreticis* ibi: " Cum igitur nonnulli Laici prædi-
»care præsumant, & verendum nimis existat, ne vi-
»tia sub specie virtutum subintrent, Nos attenden-
»tes, quod Doctorum ordo est in ecclesia Dei quasi
»præcipuus, mandamus quatenus cum alios Domi-
»nus Apostolos dederit, alios Prophetas, alios vero
»Doctores, interdicas Laicis universis cujuscumque
»Ordinis eenseantur, usurpare officium prædicandi," & concordat *cap.* Cum ex injuncto 12. *eod.* Concil. Carthaginense IV. *cap.* 68. Concil. Treviren. II. *cap.* 28. 18
Immo Laici prædicantes subjacent excommunicationi, & nisi quamcitius resipuerint, alia competenti pœna sunt plectendi; textu expresso *in cap.* Excommunicamus 13. *de Hæreticis*, §. *Quia vero* ibi: " Quia
»vero nonnulli sub specie pietatis virtutem ejus
»(juxta quod Apostolus ait) abnegantes auctorita-
»tem sibi vindicant prædicandi, cum idem Apos-
»tolus dicat: quomodo prædicabunt, nisi mittan-
»tur? omnes qui prohibiti, vel non missi præter
»auctoritatem ab Apostolica Sede, vel Catholico
»Episcopo loci susceptam, publice, vel privatim præ-
»dicationis officium usurpare præsumpserint; excom-
»municationis vinculo innodentur, & nisi quam ci-
»tius resipuerint, alia competenti pœna plectantur." & concordat Concil. Constantiens. *sess. ultim. constitutione Martini V. circa finem*, & sic expresse decrevit Sacra Congregat. Concilii *die* 23. *Junii* 1580. apud Fagnan. *in cap. Responsio* 43. *de sentent. excommun. num.* 19.

Et à fortiori prædicare nequeunt mulieres, *lib.* 3. 19
constitut. Apostol. cap. 6. ibi: " Igitur mulieribus, ut
»in ecclesia doceant, non concedimus, sed tantum
»ut precationes faciant, & audiant Doctores: Noster
»enim Magister, ac Dominus Jesus Christus, cum nos
»duodecim ad docendum populum, & gentes misit,
»nusquam mulieres ad prædicandum misit; tametsi non
»deerant. Erant enim nobiscum Mater Domini, &
»sorores ejus præterea.... Sane quidem sine necesse
»fuisset, ut mulieres docerent, ipse primus iis quo-
»que mulieribus, quæ nobiscum erant, populum eru-
»dire præcepisset. Si enim vir caput mulieris est,
»non est æquum reliquum corpus capiti præesse;"
& concordant *cap.* Mulier 29. *dist.* 23. Concil. Carthaginens. IV. *cap.* 68. Conc. Const. *ses. ultim. in Constitutione Martini V. circa finem.*

20 Potest tamen prædicationis munus ab Episcopo committi etiam Clerico, qui non sit in Sacris Ordinibus constitutus. Sacr. Congreg. Conc. *die* 23. *Junii* 1580. apud Fagnan. *in cap.* Responso 43. *de sentent. excomm. num.* 19. apud Barbos. *in Summ. Apostolicar. dec. verb.* Prædicator *num.* 6. & *de offic. & potest. Episcop. part.* 3. *allegat.* 76. *num.* 45. & *ad Concil. Trident. sess.* 5. *de reform. cap.* 2. *num.* 4. Possevin. *de offic. Curati cap.* 3. *n.* 14.

21 Regulariter vero facultas prædicandi non conceditur nisi Sacerdotibus, vel saltem constitutis in Ordine Diaconatus: Unde Sacr. Congregat. *in una Caputaquen.* 14. *Decembris* 1699. cuidam Clerico Andreæ Sanson. ætatis annorum viginti unius licenciato in philosophia, & Theologia prædicare volenti tempore Quadragesimæ in uno ex locis dictæ diœcesis, & contra Episcopum ei talem licentiam denegantem ad dictam Sacram Congregationem pro facultate recurrenti respondit *Relata.* Et quod talis facultas non sit concedenda, nisi saltem constitutis in Ordine Diaconatus, fuit expresse ordinatum in edicto de mandato Clementis XI. publicato *die* 20. *Januarii* 1705. ibi: *Quello qui dovra sermoneggiare, sarà almeno constituto nell' Ordine Diaconale.*

22 Episcopus potest prædicare in quacumque ecclesia, etiam Regulari, suæ diœcesis, nec ab ullo potest impediri, & prohiberi. Sacr. Congreg. Episcop. & Regul. *die* 17. *Januarii* 1584. apud Barbosam *in Summ. Apostolic. dec. verb.* Prædicare *num.* 1. & *ad Concil. Trident. sess.* 24. *de reformat. cap.* 4. *num.* 3. apud Lezan. *in summ. qq. Reg. tom.* 3. *verb.* Concionari *num.* 13. & apud Nicol. *in flos-*
23 *cul. verb.* Prædicator *num.* 14. Non potest tamen prædicare extra suam diœcesim sine licentia Ordinarii loci. Sacr. Congregat. Episcop. & Regul. *in Theatina* 14. *Dec.* 1614. apud Nic. *l. cit.*

24 Episcopo prædicanti per se ipsum in sua ecclesia, cum ex proprio munere ad id teneatur, minime licet etiam ex prætextu paupertatis prætendere sibi præstari eleemosynam solitam dari Prædicatoribus electis ab Universitate. Sacr. Congregat. Episc. & Regul. *in Vestana* 20. *Martii* 1621. apud Sellium *in selectis canon. cap.* 23. *num.* 18. & Barbosa *ad Concil. Trident. cit. sess.* 24. *cap.* 5. *num.* 4. Gavant. *in manual. Episcop. verb.* Concio Sacra *num.* 2.

25 Quando ipsemet Episcopus prædicat, silere debent alii Concionatores, illisque poterit præcipere, ut eo tempore à prædicatione se abstineant. Sic de mandato Urbani VIII. statuit Sacr. Congregat. Concil. *in Bituntina* 2. *Maij* 1629. Vide *verb.* Parochus *art.* 3. *num.* 74.

26 Possunt tamen Parochi per se ipsos inter missarum solemnia sermonem habere, etiam quando Episcopus ipse prædicat. Sic censuit eadem Sac. Cong. Conc. *in Terrulen.* 11. *Junii* 1631. ubi subdit, id non intelligi respectu Parochorum in sua ecclesia parochiali. Ita apud Barbos. *de offic. & potest. Parochi. part.* 1. *cap.* 14. *num.* 3.

27 Parochi, si per se velint munus prædicationis obire, non debent impediri. Sacra Congregat. Concilii *ad cap.* 2. *sess.* 5. *de reformat.* in hæc verba: *Si Curatores animarum per se velint munus prædicationis obire, non debent impediri.* Sic refert Barbosa *loc. cit. num.* 5.

Immo tempore Quadragesimæ possunt de mane in 28
suis ecclesiis prædicare, non obstante consuetudine, quod in sola Matrice vel alia Ecclesia concionetur. Sac. Cong. Conc. *in Florentina Juris prædicandi* 26. *Januarii* 1697. apud Monacell. *part.* 1. *tit.* 10. *formul.* 19. *num.* 4.

Parocho per se ipsum concionanti in sua Eccle- 29
sia, cum ex proprio munere ad id teneatur, minime licet prætextu cujuscumque paupertatis prætendere sibi præstari eleemosynam solitam dari Prædicatoribus ab universitate electis. Vide *verb.* Parochus *art.* 2. *n.* 77.

Parochi prohibentur in suis ecclesiis admittere Con- 30
cionatores ab Ordinario non approbatos, etiamsi prædicare vellet aliquis Episcopus. Vid. d. *verb.* Parochus *art.* 2. *num.* 78.

Possunt tamen Parochi dare licentiam alicui viro 31
docto, & noto, etiam Regulari, ut bis, vel ter concionetur in suis Ecclesiis sine Episcopi approbatione. Vide dict. *verb.* Parochus *art.* 2. *n.* 79.

Et à fortiori possunt immo debent Parochi con- 32
cedere approbatis ab Ordinario licentiam prædicandi in suis Parochiis. Vide d. *verb.* Parochus *art.* 2. *num.* 80.

Approbare Prædicatores spectat ad Episcopum, li- 33
cet electio spectaret ad alios. Sac. Congr. Episcop. & Regul. *in Aquensi* 8. *Aprilis* 1603. apud Nicol. *in Floscul. verb.* Prædicator *num.* 15. Unde Prælatus 34
exemptus inferior Episcopo, qui non habet territorium separatum cum vera qualitate *Nullius*, non dat licentiam, neque Benedictionem Prædicatoribus, qui prædicare debent in locis suæ Jurisdictionis, sed ista facultas spectat ad Episcopum, in cujus diœcesi locus exemptus existit. Sac. Cong. Conc. 21. *Nov.* 1596. Pignatell. *tom.* 10. *consult.* 151. *num.* 16. & 17. Card. Petra *tom.* 4. *comment. ad constitut.* 4. *Callisti III. sect.* 2. *num.* 57. & *seq.* ubi adducit plures Sac. Cong. Conc. & Rotæ decisiones.

Hinc ad Episcopum spectat dare benedictionem 35
Concionatori, qui prædicare debet in ecclesia Conventuali Ordinis Militaris Sancti Stephani; ut declaravit Sac. Cong. Conc. *in Pisana Jurisdictionis* 21. *Februarii* 1688. *in responsione ad* 18.

Item ad Episcopum Diœcesanum spectat dare li- 36
centiam, & benedictionem Prædicatoribus, qui debent prædicare in ecclesiis Prioratuum Religionis Hierosolymitanæ non habentium Territorium separatum cum Jurisdictione quasi episcopali, & vera qualitate *Nullius.* Sic. Sac. Congreg. Concil. *in Vulturarienri* apud Card. Petram *loc. cit. num.* 58. ubi refert totum Decretum, & etiam plures decisiones Sacræ Rotæ Romanæ.

Ordinarius debet eligere Prædicatores, nisi in con- 37
trarium sit consuetudo ab immemorabili tempore; Sacr. Congreg. Concil. apud Zerol. *in praxi Episc. p.* 1. *verb. Prædicatio* §. 7. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. part.* 3. *allegat.* 76. *num.* 5. & *in Summ. Apostolic. decision. verb.* Prædicator *num.* 12. & *supra Concil. Trident. ses.* 5. *cap.* 2. *num.* 5. Electio 38
tamen, & deputatio Prædicatoris in sua cathedrali spectat ad solum Episcopum, nulla habita ratione consuetudinis etiam immemorabilis, quæ competeret Capitulo, seu Episcopo cum Capitulo, vel de consilio Capituli. Sac. Cong. Concil. *in Abulens.* 3. *Augusti* 1386. apud Barbosam *in Summ. Apostolic. dec. verb.* Prædicator *num.* 11. & *supra Concil. loc. cit. num.* 6. & *seq.* & *cit. allegat.* 76. *num.* 6. & Pignatell. *tom.* 4. *consult.* 209. *num.* 41. Unde Capi- 39
tulum in electione Prædicatoris pro Ecclesia cathedrali nihil potest. Sic Sacr. Congreg. Concil. apud Barbosam *in Summ. loc cit. num.* 8. & *supra* Concil. *loc. cit. num.* 8. & *cit. allegat.* 76. *num.* 7. Addenda sunt sequentia resoluta dubia à Sacra Congre-

gregatione Concilii die 5. Septembris 1705. in Urgellen. juris concionandi, videlicet.

Primo, an Concionator deputatus ab Episcopo ad prædicandum in cathedrali, aliisque ecclesiis in ejus ambitu existentibus, teneatur exhibere literas Patentales Capitulo in casu &c.

Secundo: an liceat Capitulo, seu ejus Decano retinere clavem pulpiti ejusdem ecclesiæ cathedralis?

Tertio: an Episcopus procedere possit per censuras in casu, quo Decanus, & Canonici se opponant in casu &c. non obstante quod Capitulum se tueretur observantia sibi favorabili, ac prætensione ordinariæ jurisdictionis super ecclesia cathedrali, ejusque ambitu?

Sacra Congregatio *die qua supra respondit: Quoad primum, & secundum*, Negative, *Ad tertium*, Affirmative, *& amplius in omnibus*. Sic apud Scarfanton. *p.* 3. *addit.* 18. *n.* 11. per tot. ubi multa alia adducit ad rem.

40 Si civitas, seu Universitas sit in possessione nominandi, & præsentandi Prædicatorem pro cathedrali cum onere solvendi eleemosynam, debet manuteneri in tali possessione; At si Episcopus vellet Jus nominandi sibi vindicare (prout vere potest), non posset eamdem ad solutionem cogere, sed teneretur de proprio expensas, & eleemosynam subministrare. Sic pluries respondit *Sacr. Congreg. Concil.* apud Pignatell. *tom.* 4. *consult.* 206. *num.* 41. & apud Monacel. *part.* 1. *tit.* 11. *formul.* 7. *num.* 14. & signanter 11. *Jun.* 1596. decreto tenoris sequentis: "Sac. Cong. »Concilii censuit esse in electione Episcopi, vel de»putare in sua Cathedrali Prædicatorem, etiam quod »populus illum ab immemorabili tempore eligere con»suevisset; Vel prædictam nominationem ipsi populo »relinquere, ita ut si Episcopus Prædicatorem eligat, »populum ad eleemosynas Prædicatori erogandas non »compellet. Verum si populum prædicta facultate »eligendi Prædicatorem uti permiserit, tunc popu»lum ad solitas eleemosynas præstandas cogere po»terit;" *& in Urbinaten.* 7. *Jun.* 1698. *in Æsina* 30. *Septemb.* 1702. *in Neocastren.* 6. *Octob.* 1703. apud Monacell. *part.* 2. *tit.* 3. *formul.* 8. *num.* 3. & sic pluries respondit etiam *Sacr. Congreg. Episcopor.* apud Pignatell. *loc. cit.* & Monacell. *p.* 1. *loc. cit. num.* 14.

41 Nec in tali casu Pensionarii mensæ Episcopalis contribuere tenentur ad dictam eleemosynæ taxam, seu Prædicatoris manutentionis expensas. Sacr. Congreg. Concil. *in Nullius* 29. *Maij* 1649. in qua sic habetur, "Sacra Congregatio Concilii censuit, Pensio»narios mensæ episcopalis non teneri contribuere pro »rata expensis, quas Episcopus annuatim solvit ex »fructibus mensæ Prædicatori in cathedrali concio»nanti;" *lib.* 18. *Decreti p.* 624.

42 Et dato, quod Episcopus ab exercitio Jurisdictionis pro aliquo tempore suspendatur, & detur ei Vicarius Apostolicus, adhuc retinet Jus talis electionis, quia si ipse solvit, debet Prædicatorem in Cathedrali eligere, & non Vicarius Apostolicus, ut respondit Sacr. Congregat. Episcopor. *in Serana* 13. *Febr.* 1699.

43 Consuetudo immemorabilis nominandi, vel præsentandi Prædicatorem Episcopo pro ecclesiis inferioribus non est sublata, ut decisum fuisse refert Barbosa *supra Concil. cit. tess.* 5. *cap.* 2. *n.* 16. & Pignatell. *tom.* 4. *consult.* 206. *num.* 26. Ut si Communitas, vel Dominus loci temporalis nominat Prædicatorem, & solvit eleemosynam, consuetudo hujusmodi servandi est. Sacra Cong. Episc. *in Aprutina, seu Theramen.* 7. *Febr.* 1615. *Sac. Cong. Concil. in Aquilana* 2. *Junii* 1696.

44 Item si Episcopus consueverit eligere, & Communitas solvere, talis consuetudo servanda est, absque eo quod Universitas, seu Communitas possit prætendere nominationem. Sacr. Congregat. Concil. *in Ostunen.* 15. *Novembr.* 1692. *& in Bovinen.* 20. *Junii* 1693.

Si autem Communitas, seu Universitas, vel Do- 45
minus loci temporalis nominat, & non solvit eleemosynam, tunc nisi consuetudo esset immemorabilis & probata, posset, & deberet Episcopus hoc Jus impugnare, & sibi vindicare deputando Prædicatorem pro libito; In hoc enim casu nulla concurrit æquitas, neque adest correspectivas nominationis ad eleemosynam, ut docent Card. de Luca *adnotat. ad Concil. disc.* 3. *num.* 6. Monacell. *p.* 1. *tit.* 11. *for.* 7. *num.* 13.

Communitas dare debet Prædicatoribus mercedem 46
dari solitam, nec potest ipsam imminuere, & reducere ad certam parvam quantitatem. Sac. Cong. Conc. *in Viterbien. Civitatis Vetulæ de mense Sept.* 1620. apud Barbosam *in Summ. Apostolic. decis. verb.* Prædicator *num.* 13. & pluries Sac. Cong. Episc. & Regul. apud Nicol. *in Floscul. verb.* Prædicator *num.* 21. & nuper *in Tyburtina contra Universitatem Terræ Poli* 4. *Julii* 1693. *referente Eminentis. Card. de Judice*; & recurrente P. Bucciarello Monacho Sylvestrino. Vide *verb.* Alimenta *à n.* 114. *ad* 116. ubi de alimentis Prædicatori debitis.

Episcopus prætendens Communitatem teneri præs- 47
tare eleemosynam pro Prædicatore Cathedralis, tenetur ipse probare consuetudinem immemorabilem. Sac. Cong. Concil. *in Sutrina* 10. *Martii* 1618. *&* 10. *Julii* 1627. apud Barbosam *in Sum. Apost. dec. verb.* Prædicator *n.* 10. & apud Sellium *in selectis canon. cap.* 8. *n.* 11.

Habentes Jus nominandi Prædicatorem Quadrage- 48
simalem debent illum nominare, & præsentare Episcopo in termino à Synodo diœcesana præscripto, vel ante festum Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, vel duobus mensibus ante Quadragesimam, alias nominatio devolvitur ad Episcopum. Sac. Cong. Conc. *in Narnien.* 24. *Febr.* 1625. *lib. posit. fol.* 383. *&* 446. *& in Theanen.* 14. *April.* 1685. apud Monacell. *p.* 4. *ad supplement. ad* 2. *tom. num.* 110. Vel ut habet idem Monacell. *p.* 1. *tit.* 1. *form.* 7. *n.* 1. debent præsentare Episcopo intra mensem Novemb. Quadragesimæ præcedentem; & si præsentatus fuerit rejectus, alium per totum mensem Decemb. nominare, & præsentare, alias pro illa vice jus amitterent, & ad Episcopum devolveretur & solitam eleemosynam adhuc cogerentur solvere, ut pluries decrevit Sac. Congreg. Episcop. & Regul. apud Pignatell. *tom.* 4. *consult.* 206. *num.* 54. & Nicol. *in Flosculis verb.* Prædicator. *num.* 1. & signanter *in Rossanen.* 10. *Decemb.* 1591. *in Marsicensi* 13. *April.* 1612. *in Melivitana* 22. *Junii* 1612. *in Casanen.* 11. *Junii* 1627. & nuper teste ipso Monacell. *cit. num.* 1. declaravit Sac. Cong. Concil. *in Trojana* 14. *Augusti* 1700. & novissime eadem Sac. Cong. Concil. *in Theanen.* 1728. *ad* 1. *dub.* respondit, quod Communitas tenetur exhibere Episcopo nominationem Prædicatoris per duos menses ante initium Quadragesimæ. Sic apud Thesaur. *resol. Sac. Cong. Conc. tom.* 4. Quæ resolutiones prostant Venetiis apud Jo: Bapt. Recurti.

Si tamen nominatio, & præsentatio Prædicatoris fiat 49
re integra, paulo post terminum elapsum, admitti debet, saltem ex gratia. Eadem Sac. Cong. Episc. *in Nucerina* 29. *Jan.* 1627. apud Pignatell. *loc. cit. n.* 54.

Item quando habentes Jus nominandi nominaverunt, & præsentaverunt in tempore, si nominatus, 50
& electus postea non vult, vel non potest illuc ire, non idcirco debent privari Jure suo sine culpa. Eadem Sacr. Conc. Episcop. *in Narnienri* 14. *Februarii* 1612. apud Pignatell. *loc. cit. num.* 54. & Nicol. *loc. cit. num.* 3. *&* ead. Sacr. Congr. *in Ariminen.* 8. *Feb.* 1686. apud Monacell. *part.* 2. *tit.* 12. *formul.* 8. *num.* 4.

Ni-

51 Nisi accideret in ultimis diebus ante Quadragesimam, quia tunc providebit Episcopus: Nec Universitates habentes dictum Jus recusare poterunt Prædicatorem, vel ei eleemosynam solitam denegare. Eadem Sacr. Congregat. Episcop. *in Montis Falisci* 28. *Septembr.* 1648. apud Pignatell. & Nicol. *loc. cit.*

52 Universitates, seu alii habentes Jus nominandi Prædicatorem, non possunt in suis Patentibus literis uti verbis: *Eligimus, & deputamus, ac electum, & deputatum declaramus*, sed debent uti verbis: *Nominamus, & præsentamus*, uti pluries declaravit *S. Cong. Episcop. & Reg.* apud Pignatell. *loc. cit. n.* 54. *& sequent.* & signanter *in Cæsenatensi die* 17. *Septemb.* 1655. & nuper Sac. Cong. Conc. *in Sutrina* 8. *Maij* 1686. *& in Urbinaten.* 7. *Junii* 1698. *&* 10. *Januarii* 1699. apud Monacell. *p.* 1. *tit.* 11. *formul.* 6. *n.* 4.

53 Ubi *sub num.* 4. subjungit, quod hæc regula etiam procedit, quamvis nominatio Prædicatoris ad Generalem alicujus Religionis pertineret; quotiescumque non pro Religione, sed pro commoditate Universitatis, quæ eleemosynam solvat, in Ecclesia Regulari concio habenda sit, prout censuit Sacr. Congregat. Episcopor. & Regul. *in Alatrina* 3. *Julii* 1693. *proponente Eminentissimo Cardin. de Judice.*

54 Prædicator destinatus ab Episcopo defuncto, vel electus à Rectoribus antiquis, prædicare debet, nec Successores possunt alium eligere; Sac. Cong. Episc. *in Archerutina* 2. *Aprilis* 1601. *&* 17. *Februarii* 1645. & antea *in Mazarienti* 15. *Decembr.* 1687. apud Pignatell. *loc. cit. num.* 37. & apud Nicol. *loc. cit. num.* 4.

55 Turnus, seu circulus concionum, ubi est in usu, debet observari; Sac. Cong. Episcop. *in Sutrina* 4. *Februarii* 1611. *& in Senogalliensi* 3. *Nov.* 1612. apud Pignatell. *loc. cit. num.* 56. & apud Nicol.
56 *loc. cit. num.* 7. Licet alternativa esset inter Universitatem, & Regulares; Sac. Congreg. Episc. & Regul. *in una Augustinianorum* 22. *Julii* 1646.
57 apud Pignatell. *loc. cit. num.* 56. At ubi non est in usu, non debet introduci. Sac. Congregat. Episcop. & Regular. *in Firmana* 24. *Januarii* 1617. apud Pignatell. *loc. cit. num.* 56. & Nicol. *loc. cit. num.* 7.

58 Quando partes non sunt concordes, seu vertitur lis inter Episcopum, & Communitatem, Sacra Congregatio solet eligere Prædicatorem, vel præcipere ut jam electus prosequatur sine præjudicio partium; Ita sæpe Sac. Cong. Episcop. & Regul. & signanter *in Dertonensi* 10. *Novemb.* 1645. *& in Montis Fa-*
59 *lisci* 5. *Martii* 1648. & alibi frequenter apud Pignatell. *loc. cit. num.* 57. In quo casu tenetur Communitas, seu Universitas eleemosynam erogare. Sac. C. Episc. & Reg. *in una Civitatis Plebis* 24. *Feb.* 1617. apud Pignatell. *loc. cit. num.* 57. & Nicol. *loc. cit. num.* 6.

60 Casu, quo Parochus velit per se ipsum prædicare debet id intimare, & notificare iis, qui jus nominandi Prædicatorem habent, ante tempus præfixum ad faciendam nominationem; alias habentes tale jus possent juxta consuetum libere nominare, & eorum nominatio, & præsentatio valeret, essetque executioni demandanda. S. Cong. Episcop. & Reg. *in Senogall. inter Parochum Matthæum Fabri & Universitatem Montis Novi* 16. *Martii* 1690.

61 Ubi adest consuetudo, quod non prædicetur nisi in Ecclesia Cathedrali, vel Matrice, Episcopus potest prohibere, ne prædicetur in aliis ecclesiis, etiam Regularium. Sacr. Cong. Episcop. & Regul. *in Dertonen.* 10. *Febr.* *&* *in Asten.* 6. *Septemb.* 1604.
62 apud Monac. *p.* 2. *t.* 13. *formul.* 8. *num.* 5. Excipiuntur tamen Ecclesiæ parochiales, in quibus prædicatio Verbi Dei prohiberi non potest, si Parochus per se ipsum hoc munus adimpleat, cum ad id Parochus teneatur ex suo officio. Vide *supra n.* 26. 27. 28.

Episcopus prohibere potest Regularibus, ne aliquo 63
die concionentur, ut totus populus conveniat ad Cathedralem. *Sac. Cong. Conc.* apud Barbosam *in Summ. Apostol. decis. verb.* Prædicator *num.* 19. & Lezanam *in Summ. quæst. Reg. verb. Concionari n.* 13. & Gavant. *in Manual. Episcop. verb.* Concio Sacra *num.* 51.

Absque licentia Episcopi Prædicatores non possunt 64
tempore Quadragesimæ, & Adventus, aliisque temporibus commendare in Pulpito pauperes, & miserabiles Personas. Sacr. Congregat. Episcop. & Regul. *in Placentina* 20. *Jul.* 1619. apud Barbosam *loc. cit. num.* 17.

Prædicatores etiam Regulares tenentur emittere 65
professionem Fidei, si ab Episcopo exigatur. Vide *verb.* Fidei professio *num.* 4. & 22.

Episcopus examinare potest Prædicatores etiam Re- 66
gulares prædicare volentes in ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt. Sac. Congreg. Conc. *in Ugentin.* 22. *Jan.* 1628. Clemens X. constit. *incip.* Superna:: ibi: "Posse autem Episcopum licentiam concessurum »Regularibus in ecclesiis, quæ suorum Ordinum »non sunt, prædicare volentibus, illos, quamvis ab »Universitatibus, aut Magistratibus Laicis nominatos, »etiamsi Episcopi antecessores per tempus immemo»rabile hanc licentiam absque examine, si ita ipsius »arbitrio, quod moderatum, & discretum esse de»bet, visum fuerit."

Et Episcopus licentiam prædicandi semel iisdem Re- 67
gularibus concessam ob rationabiles causas, licet occultas, Prædicationem tamen concernentes, suspendere potest. Sic præcise Clemens X. in d. *const.* Superna:: ibi: "Et licentiam prædicandi semel iis»dem concessam ob rationabiles causas, licet oc»cultas, prædicationem tamen concernentes, sus»pendere."

Non potest tamen Episcopus generatim prohibere 68
Regularibus, quin in Ecclesiis suorum Ordinum prædicent. Sic expresse Clem. X. in d. *const.* Superna:: ibi, "Non posse tamen Episcopum generatim pro»hibere Regularibus, quin in ecclesiis suorum Or»dinum prædicent."

Prædicatores Regulares non possunt prædicare, ne 69
quidem in ecclesiis sui Ordinis, nisi prius à suis Superioribus Regularibus fuerint examinati, & approbati, & ab eis licentiam obtinuerint. Sic expresse Concil. Trid. *sess.* 5. *de reform. c.* 2. ibi: "Re»gulares vero cujuscumque Ordinis nisi à suis supe»rioribus de vita, moribus, & scientia examinati, »& approbati fuerint, ac de eorum licentia etiam »in ecclesiis suorum Ordinum prædicare non pos»sint."

Insuper Prædicatores Regulares, ut prædicent etiam 70
in ecclesiis sui Ordinis, debent prius petere benedictionem ab Ordinario; sic expresse Conc. Trid. *loc. cit.* ibi: "Cum qua licentia personaliter se co»ram Episcopis præsentare, & ab eis Benedictionem »petere teneantur antequam prædicare incipiant:" Idem statuit Greg. XIV. const. *incip.* Superna:: ibi: *Regulares, qui in ecclesiis sui Ordinis prædicare voluerint, teneri ab Episcopo diœcesano Benedictionem petere.*

Sufficit autem, ut Regulares in ecclesiis sui Ordi- 71
nis prædicare possint, quod benedictionem ab Ordinario petierint, quamvis illam non obtinuerint. Sic expresse Clemens X. in d. *const.* Superna:: ibi: *Prædicare tamen poste quamvis illam non obtinuerint.*

Dummodo tamen Episcop. expresse non contradi- 72
xerit, quia si Episcopus nedum non concesserit benedictionem, sed etiam contradixerit, tunc Regulares nequeunt prædicare nequidem in Ecclesiis sui Or-

dinis. Sic expresse Clemens X. in d. *const.* Superna:: ibi: "Quod si Episcopus benedictionem nedum »non concesserit, sed etiam contradixerit, nec in »prædictis quidem Ecclesiis licere Regularibus præ»dicare, eosque contravenientes ab illo tamquam »Sedis Apostolicæ Delegato censuris, aliisque pœnis »ecclesiasticis in vim constitutionis fel. rec. Grego»rii XV. prædecessoris Nostri *incip.* Inscrutabili Dei »providentia:: coerceri, & puniri posse; Episco»pum tamen absque juxta, & rationabili causa con»tradicere non debere." *Et videtur sic prius statuisse Concil. Trident.* sess. 24. de reformat. c. 4. *ibi*: "Nullus autem secularis, sive Regularis etiam »in Ecclesiis suorum Ordinum, contradicente Epis»copo prædicare præsumat," *& sic declaravit* Sacr. Cong. Conc. in una Foroliv. 4. Feb. 1647. ad cap. 4. sess. 4. de reform. *apud Pig.* tom. 2. consult. 325. ubi reprobat Peyrinum, Dianam, Mirandam, Villalobum, & alios, quod minus recte dicit sequutum esse Barb. *de pot. Episcop. p.* 3. *alleg.* 76. *n.* 20. Vide ipsum Barb. *ibi*, *& supra Conc. cit. ses.* 24. *c.* 4. *de ref. num.* 23. ubi ad id affert literas Urbani VIII. in forma Brevis directas Eminentiss. Cardin. de Sandoval. Episcopo Giennensi sub dat. 30. Jan. 1629.

73 Nec Episcopus tenetur significare Regularibus causam, ob quam contradicat eis, ne prædicent. Sic decrevisse Sacram Cong. Concil. refert cum aliis Barb. *supra Conc. cit. sess.* 24. *c.* 4. *n.* 22. & Pignatell. *tom.* 4. *consult.* 206. *n.* 68. Et videtur esse juxta mentem dictæ constitutionis *Superna*; in qua §. 5. statuitur, Episcopum non teneri significari Regularibus causam, ob quam Confessarios à se simpliciter approbatos ad Confessiones Secularium ab iisdem audiendis suspendat, ibi: "Nec eam teneri Episco»pum ipsis Regularibus significare, sed Sedi Apos»tolicæ dumtaxat ubi eam sibi aperiri postulaverit: »*Sic cum aliis Antonell.* de regimine Ecclesiæ l. 7. »c. 13. sub n. 9. *Matthæucci* Officialis Curiæ c. 12. »n. 5. & alii." ✪

74 Prædicatores Regulares tenentur petere benedictionem ab Ordinario, etiam quando in quibusvis Oratoriis sui Ordinis sermonem coram populo, vel in ecclesiis, aut ad crates monasteriorum Monialium sibi subjectarum, licet clausis januis, & nullus secularis ibi intersit, habere voluerint. Sic expresse Clemens X. id d. constit. *incip.* Superna: ibi: "Et hujusmodi »benedictionem teneri etiam Regulares petere, si in »quibuscumque Oratoriis sui Ordinis sermonem co»ram populo, vel in ecclesiis, aut ad crates monas»teriorum Sanctimonialium eorum Jurisdictioni sub»jectarum, licet clausis januis, & nullus secularis »ibi intersit, habere voluerint."

75 Hinc non possunt Regulares in propriis Oratoriis, vel in propriis ecclesiis, nequidem unum sermonem in eorum festis, etiam extra tempus Adventus, & Quadragesimæ, habere coram populo sine benedictione Ordinarii, ut colligitur ex citatis verbis d. *const.* Superna:: & expresse jam declaraverat Sac. Cong. Conc. *in Vercellensi die* 21. *Martii* 1643. *ex Trid. c.* 2. *sess.* 25. *& cap.* 4. *sess.* 24. *de refor.* apud

76 Pignatell. *tom.* 1. *consult.* 266. Item Regulares, qui occasione recitandi Rosarium in suis ecclesiis exponunt sacra mysteria, & faciunt pias exhortationes, tenentur petere benedictionem ab Ordinario loci. Sic declaravit Sac. Congreg. Concil. *in una N. die* 14. *Augusti* 1643. apud Pignatell. *tom.* 1. *conclus.* 1. *cons.* 407.

Tempore Quadragesimæ, Adventus, & hujusmodi longi temporis continuate prædicandi non est ne- 77
cesse, quod Prædicatores Regulares singulis diebus pro singulis concionibus petant ab Ordinario benedictionem, sed sufficit quod illam petant, & obtineant in principio, ut aperte colligitur ex Concil. Trident. *cit. sess.* 4. *de reform. cap.* 2. ibi: *Antequam prædicare incipiant*; *Et pro certo tenet Matthæuc. Offic. Cur. cap.* 12. *n.* 5. & alii.

Regulares ad prædicandum in ecclesiis non suo- 78
rum Ordinum nedum indigent benedictione, sed etiam licentia Episcopi, ultra licentiam suorum Superiorum. "Sic expresse Concil. Trid. sess. 5. cap. 2. ibi: In »ecclesiis vero, quæ suorum Ordinum non sunt, ul»tra licentiam suorum Superiorum, etiam Episcopili»centiam habere teneantur, sine qua in ipsis eccle»siis non suorum Ordinum nullo modo prædicare pos»sint, ipsam autem licentiam gratis Episcopi conce»dant." Quod confirmavit Gregorius XV. cit. const. *incip.* Inscrutabili:: Unde nota, quod Episcopi gra- 79
tis concedere debent licentiam prædicandi, *ibi*: "Ipsam »autem licentiam gratis Episcopi concedant. *Quod*, »*& expresse mandatur* in Taxa Innocentiana, & §. »Si dichiara, *ibi*: Si dichiara anche illecito ogni »emolumento diretto, è per conseguenza se ne proi»bisce al Vescovo, ò Prelato, Vicario, è Cancellie»re, ed ogni altro Ministro, è Famigliare ogni esa»zione sotto qualsivoglia pretesto anche di Mancia, »è donativo, nell' infrascritte cose, cioè per la li»cenza, ò patente di prædicare così nella Quaresi»ma, ò nell' Avvento, come in tutti li altri tem»pi, è in qualsivoglia luogo." *Vide verb.* Taxa.

In locis diœcesis distantibus, & difficilis itineris, 80
debet Episcopus aliquem deputare, qui det approbationem, & Benedictionem Sacr. Cong. Episc. & Regul. 20. Septembr. 1583. & Sacr. Cong. 10. Maij 1635. quæ scripsit literas hortatorias ad Episcopos qui peramplas habent diœceses, ut Regularibus longe distantibus benedictionem, vel licentiam prædicandi concedant per literas Patentes, vel per suos Vicariòs Foraneos, apud Pignatell. *tom.* 4. *cons.* 206. *num.* 67.

Regulares prædicare volentes in ecclesiis suorum 81
Ordinum non spectat ad Ordinarium eos examinare, sed ad eorum Superiores; Sac. Congr. Episcop. & Regul. *in Salernitana* 16. *Decemb.* 1610. Secus au- 82
tem si Prædicator sit Clericus Secularis, etiam electus à Regularibus, vel si Regularis prædicare velit in ecclesiis aliorum Ordinum, etiam ab ipsis Regularibus electus. Sac. Cong. Episc. & Regul. *in Cajetana* 15. *Decembr.* 1607. apud Pignatell. *cit. cons.* 206. *num.* 66.

Regulares ne quidem in propriis ecclesiis possunt 83
tempore Quadragesimæ, & Adventus, aliisque temporibus in pulpito pauperes, & miserabiles personas absque licentia Episcopi commendare. Sac. Congr. Episcop. & Regul. *in Placentina* 20. *Julii* 1619. Possunt tamen commendare propria monasteria. Sac. 84
Cong. Episc. & Regul. 8. *Maij.* 1602. Ac etiam pos- 85
sunt, dum prædicant in suis ecclesiis, recipere, ac dis-

✪ Insuperhabito, si habentes jus nominandi Prædicatorem Quadragesimalem Episcopo, cum jam ab eo ille sit approbatus, debeant præsentare: hic tamen advertitur, Judicibus cujuscumque territorii, ubi Quadragesimæ prædicatio occurrit personæ ad prædicandum, prout in communi competit nominatio, in eorumque libera erit facultate, quem sibi benè visum tam ex Secularibus quam Regularibus, Concionatorem eligere (*a*).

(*a*) *Ord. circul.* 7. *Sept.* 1770. *in Collect. vulg. de* Propios, y Arbitrios *dub. num.* 26. *Ibi*: Y con libertad en las Justicias, para que puedan valerse de otras, ó de personas particulares para estos fines, segun les conviniere:: (Vid. *pag.* 142. *col.* 2. §. *V.*)

distribuere eleemosynas arbitrio suo, & commendare quemcumque locum pium ex iis, quæ Episcopus edi- 94
derit; at extra suas ecclesias prout Episcopus voluerit. Ad commendandum vero familias, seu personas particulares indistincte necessaria est licentia Episcopi. Sac. Cong. Concil. *in Paduana* 27. *Novembr.* 1626. Sic expresse apud Pignat. *consult.* 206. *num.* 69.

86 Ad prædicandum Monialibus mitti potest quilibet Regularis, modo non alloquatur seorsim aliquam ex ipsis; Sac. Congr. Episcop. & Regul. *in Montisfalisci* 25. *Mart.* 1591. *& in Hieracensi* 2. *Mart.* 1592.

87 Etiam pro sermonibus spiritualibus ad crates. Eadem Sacr. Cong. Episcop. & Regul. *in Interamnensi* 8.

88 *Junii* 1563. *& in Teracinensi* 5. *Martii* 1628. Vel ad conferendum cum Monialibus sermonem de rebus spiritualibus, sive ad crates, sive ad collocutorium; Eadem Sacr. Congregat. Episcopor. & Regular. 2. *Jun. &* 14. *Novembr.* 1601. apud Pignatell. *loc. cit. num.* 71.

89 Regulares vero missi ad crates Monialium pro munere prædicationis obeundo peccant mortaliter, & incurrunt censuras, & pœnas, si sine expressa licentia ad colloquendum immediate post concionem cum aliquibus, seu cum una tantum, omnibus aliis audientibus, immisceant sermones cum quæstionibus, vel dubiis spiritualibus, aut materiis ipsius concionis. Sac. Cong. Conc. *die* 21. *Maij* 1678. Vide *verb.* Moniales *art.* 4. *num.* 20. *&* 21. ubi affertur integrum decretum.

90 Prædicatores Regulares non acquirunt stipendium sibi, sed immediate monasterio. Donat. *prax. rerum Regul. part.* 2. *tract.* 11. *q.* 3. Matthæucci *Offic. Curiæ cap.* 12. & Communis aliorum. Quidquid enim acquirit Monachus, acquirit monasterio; *cap.* Statutum 1. *caus.* 18. *q.* 1. *cap.* Abbates 17. *caus.* 19. *quæst.* 3. *cap.* In præsentia 8. *de probationibus* 7. *caus.* 19. *quæst.* 3. *cap.* In præsentia 8. *de probationibus*, *cap.* Cum ad monaster. 6. *de statu Monach. cap.* Exiit *in* 6. *de verbor. Significatione*, §. Nealium:: cum similibus, Fagnan. *lib.* 3. *Decretal. in cap.* Monachi 2. *de statu Monachor. num.* 11. & alii passim. Et expresse Conc. Trident. *sess.* 15. *de Regularibus*, *& Monialibus cap.* 2. ibi: "Nè»mini igitur Regularium, tam virorum, quam mu»lierum liceat bona immovibilia, vel movibilia cujus»cumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab »eis acquisita, tamquam propria, aut etiam nomi»ne Conventus possidere, vel tenere, sed statim ea »Superiori tradantur, & Conventui incorporentur." Et expressius decret. Clement. VIII. pro reformatione Regul. *incip.* Nullus omnino, §. 3. Vide *verb.* Legatum *à num.* 88. *ad num.* 94. *& verb.* Monialis *art.* 2. *num.* 64. *usque in finem.*

91 Die 7. Octobris 1649. Sac. Congregatio S. Officii mandavit, ut Superioribus Religionum notificetur, quod Prædicatoribus significent, ut caveant ab allegatione Doctorum, & Auctorum modernorum, præsertim viventium, apud Nicol. *in Flosculis verb.* Prædicator. *num.* 28.

92 Prædicatores non possunt publicare Indulgentias non publicatas per Ordinarios locorum. Conc. Trid. *ses.* 21. *cap.* 9. ✪

93 Protonotarii extra numerum possunt concionari cum articulo brevi, passim mantelletta, & carbasina Præsulari, vulgo *Rocchetto*. Sic probat Pignat. *tom.* 4. *consult.* 22. adducens ad id Decretum Sacræ Congr. Rit. *in una Mazariensi die* 28. *Septembris* 1630.

Prædicatores debent salutare prius Capitulum, 94
quam Magistratum; In causa enim Capuana fuerunt proposita & resoluta sequentia dubia.

I. An Capitulo ecclesiæ Metropolitanæ debeatur præcedentia super Magistratum Secularem ejusdem civitatis in omnibus functionibus ecclesiasticis?

II. An Concionator debeat salutare prius Capitulum, vel Magistratum?

III. An absente Archiepiscopo Magistratus debeat salutari cum titulo Illustrissimi, & Capitulum cum titulo Reverendissimi?

Sacra Congregatio Rit. 23. Januarii 1700. respondit.

Ad I. Deberi.

Ad II. Affirmative.

Ad III. Negative *in casu proposito.*

Et jam in alia Vercellensi 2. Aug. 1691. decla- 95
raverat, quod Concionator debet prius salutare Canonicos, quam Gubernatorem Civitatis. Sic apud Mon. *p.* 4. *supplem. ad* 1. *tom. num.* 19. 20. *&* 21. Et in eadem Vercellensi... Cum *sub die* 11. *Aug.* 1691. Sacrorum Rit. Cong. ad instantiam Canonicorum Cathedralis Vercellen. declaraverit, à Concionatore salutandos esse prius Canonicos dictæ cathedralis in apparatu chorali, absente Episcopo, capitulariter sedentes, & deinde Gubernatorem, modo exortum fuit dubium, an hoc procedere debeat, etiam præsente Episcopo? Et eadem Sac. Congreg. respondit: *In decisis*, *etiam præsente Episcopo*, *die* 24. *Jan.* 1693. Quæ decreta videntur intelligenda, ubi Gubernator est Laicus; secus si Prælatus, prout esse solet in provinciis, & Civitatibus status Ecclesiastici; Sic Joann. Baptista Bassi *tract. de Sodalitiis q.* 19. *sub num.* 15.

Prædicatores institui non debent, nisi sint ætatis 96
30. annorum, sintque graves, maturi, & docti. Conc. Ravennatens. II. *sub Clemente V. cap.* 13. Conc. Senonens. *in Decret. morum c.* 35. *Extrav. de privil. c.* 35. *Inter cunctas.*

Prædicatores tenentur prædicare Sacram Scriptu- 97
ram receptam à S. Ecclesia, & à Doctoribus Ecclesiæ adprobatis sub pœna Excommunicationis Papæ reservatæ. Conc. Coloniens. II. *p.* 6. *c.* 20. Conc. Lateran. V. *sess.* 11. *const.* 1.

Prædicatores deviantes à communi sensu Patrum 98
in exponendis Sacris Scripturis sunt ab Ordinario corripiendi, & Ministerio abjiciendi. Conc. Mog. IV. *cap.* 50.

Prædicatores prohibentur obloqui de Magistratu, 99
vel de Episcopo coram populo. Clem. 1. *de privilegiis.* Conc. Mediolan. I. *tit. de prædicatione Verbi Dei.* Unde Prædicatores etiam Regulares obloquentes de Ordinario in suis sermonibus, quos habeant in Oratoriis, vel in propriis ecclesiis, possunt ab eodem Ordinario puniri. Sac. Cong. Conc. *in Vercellensi die* 21. *Mart.* 1643. *ex cap.* 3. *sess.* 6. *& c.* 14. *sess.* 25. juncto *cap.* 2. *sess.* 5. apud Pignatell. *tit.* 1. *consult.* 268.

Prædicatores non possunt redarguere aliquem ex- 100
presso nomine in actu prædicandi sub pœna excommunicationis Papæ reservatæ. Conc. Lateran. V. *sess.* 11. *constit.* 1.

Prædicatores prædicantes scandala, aut errores in 101
qualibet Ecclesia, debent ab Episcopo removeri ab Officio prædicandi, etiamsi sint exempti, & contra ipsos potest procedere prout de jure. Conc. Trid. *sess.* 5. *de reform. c.* 2. ✪ 2

Præ-

✪ Quæ requirantur, ut indulgentias publicare valeant Prædicatores, tam quoad Hispanica, quam Indica Dominia notatum, relinquitur (*a*).

✪ 2 Prædicatores, si excessum aliquem scandalum causantem, quidve aliud tempore incongruo conlo-qua-

(*a*) Vide *verb.* Confraternitas.

102 Prædicatores non debent proponere quæstiones difficiles populo rudi. Conc. Trid. *sess.* 24. *de ref. cap.* 4.

103 Prædicari non potest determinatum tempus futurorum, Antichristi, vel Judicii, neque vanæ revelationes de his, vel aliis, sub pœna excommunicationis Papæ reservatæ. Concil. Lateranens. V. *sess.* 11. *const.* 1.

104 Prædicari non possunt novæ inspirationes, vel revelationes, nisi à Papa, vel loci Episcopo sint examinatæ, & approbatæ, sub pœna excommunicationis Papæ reservatæ. Conc. Lateran. V. *cit. sess.* 11. *cons.* 1.

105 Prædicari non possunt dubia pro certis, neque apocrypha, neque comica, neque anilia, fabulæ, obscœnitates, aut quæ risum movent, sed quæ lacrymas. Conc. Trevirens. II. *c.* 4. Conc. Trid. *sess.* 24. *de ref. cap.* 4.

106 Prædicari non possunt miracula nova, nisi per Episcopum sint approbata. Conc. Senon. *in decret. morum.* 40. Conc. Trid. *sess.* 25. *decret. de invocat. Sanctorum.*

107 Prædicari, & imprimi non possunt sine Sedis licentia Apostolicæ miracula, gratiæ, beneficia &c. quæ præsumuntur accepta à Deo, ad intercessionem alicujus mortui cum opinione Sanctitatis, nisi fuerit Canonizatus, vel Beatificatus. Urban. VIII. const. 37. *incipient.* Sanctissimus : :

108 Prædicari non possunt miracula, gratiæ &c. talis mortui non canonizati, nec Beatificati sine tali licentia Sedis Apostolicæ sub pœnis Clericis Secularibus privationis officiorum, Suspensionis à Divinis, & administrationis Sacramentorum; Regularibus vero omnium officiorum, necnon vocis activæ, & passivæ. Urban. VIII. cit. constit. 37. *incip.* Sanctissimus : :

De mandato SS. injungitur Episcopo, ut prohibeat nobiles fœminas vulgo *Dame* quæstuare eleemosynam pro Concionatoribus in civitate Casalen. juxta edictum ab eodem Episcopo nuper publicatum, & in casu inobedientiæ suspendat Concionatorem, & prohibeat, ne concionetur in ea ecclesia. Sacr. Congreg. Immun. *in Casal.* 17. *Jan.* 1703. *l.* 3. *Dec. Vall. p.* 468.

110 Canonicus Theologus petita, & obtenta licentia à Capitulo potest concionari per alium. Sac. Congr. Conc. *in Urgellen.* 15. *Decemb.* 1725. ubi ad 111. dubium: *An Canonicus Theologalis concionari possit per alium in casu?* Respondit, *posse, petita licentia à Capitulo.* Et reproposita causa *die* 28. *Sep.* 1726. ad 11. dubium: *An Canonicus Theologalis concionari possit per alium, & quatenus id facere possit petita licentia à Capitulo, sufficiat, quod eam petat, vel ulterius necessarium sit, quod obtineat?* Respondit: *Quoad secundum teneri petere, & obtinere licentiam à Capitulo, salvo recursu ad Episcopum.* Sic apud d. Thes. res. S. C. C. *t.* 3.

Additio ex Auctore, sub *verbo* Concionator.

111 Conciones in Ecclesiis de die haberi debent; Benedict. XIV. tom. 1. const. 137. *incip.* Singularem §. Conciones in Capella Pontificia, & in Basilica Vatica- 112
na habentur inter missarum solemnia; Idem *ibid.* §. 9. Concionatoris Apostolici munus Ordini Fratrum Minorum Sancti Francisci Cappuccinorum perpetuo addicitur; Idem constit. 75. *incipien.* Inclytum.

Additio ex Auctore, sub *verbo* Prædicare.

Numeris 38. & 39. addenda sunt sequentia reso- 113
luta dubia à S. C. C. die 5. Sept. 1705. in Urgellen. juris concionandi, videlicet.

"Primo an Concionator deputatus ab Episcopo ad "prædicandum in cathedrali, aliisque ecclesiis in "ejus ambitu existentibus teneatur exhibere literas "Patentales Capitulo in casu &c.

Secundo an liceat Capitulo, seu ejus Decano "retinere clavem pulpiti ejusdem Ecclesiæ Cathe- "dralis?

"Tertio an Episcopus procedere possit per censu- "ras in casu, quo Decanus, & Canonici se oppo- "nant in casu &c. non obstante quod Capitulum se "tueretur observantia sibi favorabili, ac prætensione "ordinariæ Jurisdictionis super Ecclesia Cathedrali "ejusque ambitu?

"Sacra Congregatio die qua supra respondit; Quoad "primum, & secundum *Negative*, Ad tertium *Affir-* "*mative*, & amplius in omnibus;" Sic apud Scarfanton. *p.* 3. *addit.* 18. *n.* 11. per tot. ubi multa alia adducit ad rem.

Dum Episcopum per semetipsum prædicat, alii nec 114
etiam Regulares in propriis ecclesiis prædicare nequeunt, nisi ipse Episcopus permittat; Bened. XIV. de Syn. diœces. *lib.* 7. *c.* 43. *n.* 6. & 7. *ex dec. S. C. Conc. in Pacen.* 26. *Apr.* 1607. *ad* 4. *in Bisuntina* 17. *Feb.* 1629. & *in Brundusina* 10. *Martii* 1645. Possunt tamen, si Episcopus alios coram se 115
prædicare jubeat; Idem *ib. num.* 7. *ex cit. decr. in Pacen.* 26. *Apr.* 1607. Quod si idipsum ex causa publica, convocatis Clero, Magistratu, & populo faciat, potest Episcopus præcipere Regularibus, etiam sub censuris, ut à prædicando abstineant; Idem *ib. n.* 6. *ex cit. Dec. in Brundusina* 10. *Martii* 1645. Non expedit tamen ad præcavendas lites, & discordias inter Episcopos, & Regulares, ut id generali constitutione statuat; Idem *ib. num.* 8. *S. C. Conc.* 2. *Julii* 1687. quæ ad evitandas dictas lites 116
& discordias censuit, posse quidem Episcopum in peculiaribus eventibus, in quibus opportunum reputet solemnem indicere concionem coram se ab alio habendam, inhibere Regularibus, ne ea ipsa hora in suis ecclesiis prædicent: minime tamen expedire ut constitutione, seu edicto illis generatim prædicare prohibeat, quotiescumque ipse coram se solemniter prædicare faciat.

Parochi singuli tenentur concionem habere in suis 117
ecclesiis, nec excusantur ex consuetudine etiam immemorabili, sive quod in aliis ecclesiis conciones habeantur, sive ex infrequenti auditorum numero. Ita In-

quantur, præsertim ditionibus Americanis, si casus indiget demonstratione, in hæc Regna transfretationem patientur (*a*).

(*a*) *L.* 19. *tit.* 12. *lib.* 1. *Ind.* Encargamos á los Prelados Seculares, y Regulares, que tengan mucho cuidado de amonestar á los Clerigos, y Religiosos Predicadores, que no digan, ni prediquen en los Púlpitos palabras escandalosas, tocantes al gobierno público y universal, ni de que se pueda seguir pasion ó diferencia, ó resultar en los animos de las personas particulares que las oyeron poca satisfaccion, ni otra inquietud : : Y ordenamos á nuestros Virreyes, Presidentes, y Audiencias, que si los Predicadores excedieren en esto, lo procuren remediar, tratándolo con sus Prelados con la prudencia, suavidad, y buenos medios que conviene; y sino bastare, y los casos fueren tales que requieran mayor, y mas eficaz remedio, usarán del que les pareciere convenir, haciendo que las personas que así fueren causa de esto se embarquen, y envien á estos Reynos, por lo mucho que conviene hacer demonstracion con exemplo en materias de esta calidad.

Innocentius XIII. in sua const. pro reformanda disciplina regnorum Hispaniæ, quam Benedictus XIII. confirmavit, ut esset norma ceteris Ordinariis, *Inst.*
118 *Eccles.* 10. §. 3. Sufficit tamen pro concione allocutio pia, singulis festis, ut respondit S. Cong. die 8. August. 1732.

119 Concionem proprii Parochi, quam in parochiali ecclesia diebus festis habet, auscultare parochiani non tenentur, præcipiente licet Tridentino, cujus sanctionem contraria modo consuetudo abrogavit. *De synodo diœces. lib.* 7. *c.* 64. §. 13.

120 Concionatores si per scurrilitatem *Verbum Dei velut in scenam adducant, non levem culpam* committunt, *sed grande piaculum*, ita ex verbis encyclicæ S. C. C. sub Innoc. XI. datæ 6. Julii 1686. *Inst. Eccles.* 27. §. 13.

121 ☞ Præcipuum Episcoporum munus esse prædicare, & quidem per se ipsos, pluribus monstrant Van-Espen. *Jur. eccles. univ. p.* 1. *tit.* 16. *c.* 7. *fere*
122 *per tot.* ubi quod nulla consuetudo Episcopos ab hac obligatione eximere valeat, & Rousseaud de La Combe *in sua Jurisprud. canon. verbo* Prædicator *sect.* 1. *n.* 1. & 2.

123 Atque hinc descendit, quod nemo regulariter prædicare potest dissentiente Episcopo: Rousseaud de la Combe *ubi supra n.* 3. Confer etiam Ducas. *de Jurisd. eccles. cap.* 7. *sect.* 4. *n.* 1. Et jure meritoque; repugnat enim, ut quis vices alterius gerat, eo contradicente.

124 Quod attinet ad Regulares, *in Conc. Trid.* diu multumque disputatum est an & ii huic legi obstricti esse deberent. Causam disputationi dederunt privilegia, quibus Regulares à S. Sede donati sunt; *Consule* Pallavicin. *histor. Conc. Trident. lib.* 7. *cap.* 7.

125 At *sess.* 5. *cap.* 2. *de reform.* placuit distinguere ecclesias suorum inter ac ecclesias non suorum Ordinum. In illis ultra licentiam suorum superiorum necessaria quoque fuit existimata licentia Episcopi. In his vero sufficere visa est simplex Benedictio Episcopi cum licentia suorum superiorum.

126 Decretum hoc in quantum permittit Regularibus prædicare in ecclesiis suorum Ordinum de licentia suorum superiorum, & vix petita benedictione ab Episcopo, valde displicuit nonnullis Patribus Tridentinis, & præsertim Brachio Martello Episcopo Fesulano. *Acerbe se angi*, inquit in cœtu Patrum super discussionem hujus decreti instituto 15. Aprilis 1646. "quod liberum esset Regularibus neque missis, ne- "que vocatis suis cœnobiis, per Episcoporum dœ- "ceses concionari. Quod, *exclamavit*, quidnam aliud "est, nisi permittere, ut lupi non per ostium, sed "aliunde ingressi ovile perturbent."

127 Deinde in Congregatione generali habita 10. Maij denuo oratione satis prolixa coram Patribus id ipsum urgere, & quidem vehementissime perrexit. Atque hoc in causa fuit, ut *sess.* 24. *cap.* 4. *de reform.* habita die 11. *Novemb.* 1563. quum jam numerus Episcoporum esset frequentior, & temporum conditio convenientior, decretum fuerit, ut: *Nullus in ecclesiis suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat*: Nec diversum statuit constitut. Clementis X. quæ *incip.* Superna : : si serio perpendatur.

128 Quo respiciens Rousseaud de La Combe *loc. cit.* §. 25. ait, Regulares sine permissione Episcopi, vix prædicare posse in eorum Capitulis, aliisque locis monasteriorum fratribus suis non item populo.

129 Sine Episcopi licentia prædicare & Regulares posse Monialibus sibi subjectis, iisque solis & clausis januis, rescripsit Sac. Cong. Concil. interpres *in Conversana Jurisdictionis* 8. *Maij* 1751. *ad dubium decimum tertium.* Conceptum enim fuerat hoc dubium. "An "ad crates ecclesiæ seu collocutorii, aut alibi liceat "Commissario monasterii sermonem aut conciones ha- "bere ad Moniales sine Episcopi licentia? *Et res-* "*ponsum fuit* affirmative pro solis Monialibus, & "clausis januis." Videtur autem hac resolutione recessum à mox dicta constitutione Clementis X.

Quod vero concernit Clericos seculares, à mox dic- 130
ta legi excipiendi sunt Parochi, tum Canonici Theologi, qui vi propriorum munerum prædicare possunt & tenentur, quin opus habeant licentiam Episcopi impetrare. Ceterum si vel Parochus vel Canonicus 131
Theologus impeditus sit prædicare per se ipsum, nequit alium substituere sine approbatione Episcopi; Rousseaud de la Combe *eodem loco sect.* 3. *num.* 1. & *sect.* 5. *n.* 5. Quod si vel unus vel alter negligat 132
prædicare, potest Episcopus alium substituere impensis negligentis, secus vero si prædicare velit, *Idem Auctor ubi supra.*

Notabile est, quod Episcopus potest, ubi ita existimat, non approbare Clericum vel secularem vel Re- 133
gularem ad prædicandum; nec tenetur causam aperire cur illum non approbet. Sin autem ipse Episcopus 134
causam manifestaverit cur illum non approbaverit, eaque minus legitima sit, non prohibetur recursus ad Superiores; Rousseaud de la Combe *ib. sect.* 2. *num.* 4.

Quamvis autem Episcopi munus præcipuum sit prædicare, nominatio tamen Prædicatorum potest perti- 135
nere ad alios, reservata Episcopo approbatione, sed confer Rousseaud de la Combe *c. loc. sect.* 7. *n.* 6. de hac nominatione.

De qualitatibus requisitis in Prædicatore vide Du- 136
casse *de Jurisd. eccles. cap.* 7. *sect.* 4. *num.* 2. Illud 137
vero non est hic omittendum, necesse haud esse quod Prædicator sit Sacerdos, vel in sacris Ordinibus constitutus, sed satis esse quod sit Clericus; Ducasse *ubi supra.* Consule etiam Fagnan. *in cap.* Responso *num.* 14. & *plur. seq. de Sentent. excommunic.* ubi quod ita resolvit Sacra Congregatio Concil. Interpres.

De iis, quæ Episcopus Prædicatoribus injungere 138
debeat, consule *Acta eccles. Mediolan. tit. de Concionator.* Confer itidem Ducasse *l. c. n.* 3.

PRÆDICATORUM ORDO.

***Prædicatorum nomen præclarissimo Ordini Do- 1
minicanorum ab Innocentio III. concessum est. Sic in Bullario dicti Ordinis in Indice rerum *t.* 8. *p.* 771. ubi citatur ad id t. 1. p. 5. const. 3. num. 3. in quo sic expresse: Prædicatorum quo tempore nomen illud nobis fuerit inditum, docet Stephanus Salanchus Auctor coævus in tract. *de glorioso nomine Prædicatorum cap.* 1. *Celebrato siquidem Concilio Lateranensi an. MCCXVI. Summus Pontifex* (Innocentius III.) *ordinans quædam circa negotium Fidei in partibus Tolosanis agenda, & decernens super his scribere B. Dominico & iis, qui cum eo erant, accito notario, dixit ei: sede, scribe super his Fratri Dominico, & sociis suis in hæc verba... & stans paululum, noli scribere, inquit, sic, sed hoc modo: Fratri Dominico, & cum eo prædicantibus in partibus Tolosanis... statimque aliquandiu considerans plur, sic inquit, scribe: Magistro Dominico, & Fratribus prædicatoribus &c. & surrexit. Sic dixit Dominus, scripsit notarius. Nutu Dei præsens tunc Romæ aderat Pater sanctus, qui audito verbo Domini totius mundi Vicarii J. C. gavisus est gaudio magno valde, nam deinceps in Curia, & ubique, ipse & filii ejus cœperunt se fratres prædicatores vocare, cœperuntque in Curia, & ubique ab omnibus sic vocari.*

Qua de causa hoc præclaro nomine prædicatorum 2
fuerint insigniti, tradit Benedictus XIII. in constit. *incip.* Pretiosus §. 29. ibi: *Memores porro quantum ex prædicatione verbi Dei Catholica Religio incre-*

men-